

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/15431
OK 29

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-254/2138/4969
Konu : Yazılı soru önergesi

29/12/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 12/07/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-24659 sayılı yazı,
b) 26/07/2010 tarihli ve 1811/3764 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15431 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- 10/08/2010 tarihli ve 663451 sayılı yazı

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-254/2134/4965
Konu : Yazılı soru önergesi

25/12/2010

Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/15431 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Yargı Reformu Stratejisinin "Yargının Verimliliği ve Etkinliğinin Arttırılması" başlığı altında;

"Adil, iyi ve hızlı işleyen, etkili ve verimli bir yargı sisteminin varlığı hukuk devleti olmanın önemli gereklerinden biridir. Bir yargı sistemine güven duyulması için de bu niteliklerin varlığı, olmazsa olmaz bir koşuldur.

Türkiye’de son yıllarda gerçekleştirilen reformlar çerçevesinde çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu kapsamda, bölge adliye mahkemelerinin kurulmasına dair 5235 sayılı Kanunun kabul edilmesiyle, Türk hukukuna istinaf sistemi girmiş. Aynı şekilde Türk Medeni Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu gibi temel kanunlar yenilenerek çağdaş bir yapıya kavuşturulmuştur.

Yasal alandaki yenilikler yanında, özellikle Türk yargısının alt yapısını güçlendirmek adına yeni ve modern adliye binaları inşa edilmiş ve bu yöndeki çalışmalara kararlılıkla devam edilmektedir. Çağımızın en büyük buluşlarından olan bilgisayar teknolojisi de Türk yargı teşkilatında etkin bir biçimde kullanılmaktadır. Adalet Bakanlığı bünyesinde çalışmaları devam eden Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kapsamında Türkiye’deki mahkemeler doğrudan birbirlerine ve birçok devlet kurumuna bağlanmıştır. Avukatlar ve mahkemelerde davası devam eden vatandaşlar da UYAP’ tan yararlanarak hızlı bir biçimde davalarını takip edebilmektedir.

Aynı şekilde yargıda uzmanlaşmayı artırıcı tedbirler alınmış ve aile mahkemeleri, fikri ve sınai haklar mahkemeleri, çocuk mahkemeleri gibi birçok alanda uzman mahkemeler kurulmuştur.

Bunun yanında yargıya genel bütçeden ayrılan payın da önemli ölçüde artırılması sağlanmıştır. Mevcut personelin daha verimli çalışması ve personel açığı bulunan mahkemelerin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak iş yükü çok az olan mahkemelerin kapatılması yoluna gidilmiştir.

Öte yandan, yargıdaki personel yetersizliği önceki yıllara göre büyük oranda giderilmiş olmakla birlikte, bu sorunun ortadan kaldırılması amacıyla yardımcı personel alımına hız verilmiş olup, bunların niteliklerinin artırılması konusunda yoğun çaba harcanmaktadır.

Bütün dünyada olduğu gibi, yapılan işin niteliği gereği yargı göreceli olarak yavaş işleyen bir mekanizmaya sahiptir. Ancak, Türk Yargı Sisteminin çağdaş bir anlayışla daha etkili ve verimli çalışmasına yönelik olarak yasal çalışmalara devam edilecek ve gerekli tedbirler alınacaktır.",

Değerlendirilmelerine yer verilmiştir.

Ayrıca, Yargı Reformu Stratejisinde Yargının Verimliliği ve Etkinliğinin Arttırılması amacı altında 1 nolu hedef olarak "Adli yargıda istinaf mahkemelerinin faaliyete geçirilmesi" belirlenmiş ve bu hedef için "5235 sayılı Kanuna göre bölge adliye mahkemeleri HSYK’nın uygun görüşü ile 17/05/2007 tarihinde 9 ilde kurulmuştur. Ancak, altyapı ve personel yetersizlikleri

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

nedeniyle hen¼z faaliyete ge¼irilememiřtir. Yargının etkinlik ve verimliliğine b¼y¼k katkı yapacağı d¼ř¼n¼len b¼lge adliye mahkemelerinin, mevcut eksiklikler giderilerek 2010 yılı i¼erisinde faaliyete ge¼mesi sağlanacaktır." ifadeleri kullanılmıştır.

II- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak, Dışışleri Bakanlığınınca hazırlanıp Bakanlığımıza iletilen 10/08/2010 tarihli ve B.06.0.SPGY.0.0.026.21-2010/663451 sayılı yazı ilişikte sunulmuştur.

III- Anayasanın 9 uncu maddesindeki, yargı yetkisinin T¼rk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 138 inci maddesindeki, hâkimlerin g¼revlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine g¼re h¼k¼m verecekleri, hi¼bir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği; genelge g¼nderemeyeceđi; tavsiye ve telkinde bulunamayacağı y¼n¼ndeki amir h¼k¼mler gereğince, soru önergesinde anılan davaya ilişkin olarak gerek yerel mahkemede yapılan yargılamaya gerekse temyiz incelemesine Bakanlığımızın herhangi bir m¼dahalesi s¼z konusu olamaz. Bu itibarla, bahse konu davayla ilgili yargı yetkisine giren hususlara cevap verilmesine yasal imkân g¼r¼lememiřtir.

IV- Soru önergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili olarak, İ¼iřleri ve Maliye bakanlıklarıyla yapılan yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletildiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sürelî-ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/663451
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ali Rıza
Öztürk

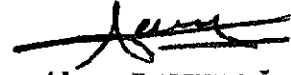
10 Ağustos 2010

ADALET BAKANLIĞINA

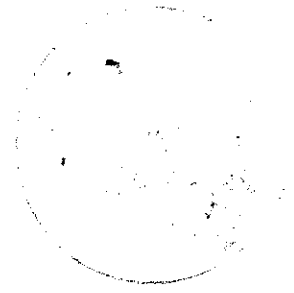
İlgi: 26.07.2010 tarih ve B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-254/1812/3765 sayılı yazıları.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza Öztürk'ün ilgi yazılarına konu 7/15431 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilecek yanıtta yararlanılmak üzere, Bakanlığım yönünden sağlanabilecek bilgiler ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışışleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
ADALET BAKANI SAYIN SADULLAH ERGİN'E YÖNELTİĞİ
7/15431 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE
ANILAN BAKANLIK TARAFINDAN VERİLECEK YANITTA YARARLANMAK
ÜZERE DİŞİŞLERİ BAKANLIĞINCA SAĞLANAN BİLGİLER**

SORU:

16 Mart 1978 günü İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden çıkan öğrencilere yapılan bombalı, silahlı saldırı sonucunda toplu katliam yapılmış ve 7 öğrenci ölmüş, çok sayıda öğrenci yaralanmıştır. Ölenlerin arkadaşı ve müdahil avukatı Cem Alptekin'in basında çıkan açıklamalarında; "...İlk yargılama süreci, taammüden adam öldürmekten yargılanan sanıkların, delil yetersizliğinden beraat etmesiyle 1984 yılında kapatılmıştır.. Olayın mağduru ve ölen gençlerin avukat olan arkadaşlarının yıllar süren ısrarlı çabasıyla, 1995 yılında da ikinci kez dava açılmıştır. Tanıkların beyanlarını, delilleri, müdahil tarafın taleplerini değerlendiren mahkeme, katliamın Kontrgerilla eylemi olma ihtimalini ciddiye almış ve 12 Eylül öncesi ve sonrasının önemli siyasi cinayet ve katliamlarına ilişkin dava dosyalarının, Susurluk olayı sonrası düzenlenen, Meclis ve Başbakanlık teftiş Kurulu raporlarını istenmesine karar vermiştir.

Mahkeme'nin önu bir süre sonra fena halde tıkanmış, mahkemenin ısrarlı talebine rağmen devlet kurumlarından istediğı bilgi ve belgeler (verilen kaçamak cevaplarla) mahkemeye gönderilmemiştir. Yargıtay onamasıyla "zamanaşımı"na sokularak ortadan kaldırılan 16 Mart Katliamı Davası'nda, müdahil vekili olarak görev yapan Av.Cem Alptekin, savunma görevi çerçevesinde bir MİT belgesini (iki kişi arasındaki görüşmenin bant çözümü) delil olarak mahkemeye sunduğı için MİT'in şikayetiyle hakkında soruşturma ve dava açılmış, derecattan geçerek 2000 - 2002 yıllarında iki kez beraatla sonuçlanan (İst.5.A.C.M.16.05.2002 ta., 2001/27 e., 2002/144 k.s.kararı) ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı tarafından da iki kez temyiz edilen dava, 2009 yılında Yargıtay'ca (Yrg.7.C.D. 2004/22215 e. 2009/10788 k. sayılı ilamı) "zamanaşımı"na sokularak ortadan kaldırılmıştır. Davada savunma görevi yapan bir avukatı yargı önüne taşıyan siyasi irade ile yurttaşını, haksız şekilde yıllarca sanık sandalyesinde oturtan yargı sistemimiz nedeniyle, T.C. Devleti, tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler gereğı, AİHM' de "makul süre aşımı" nedeniyle mahkum edildiğı ve şimdi de, zamanaşımı gerekçesiyle ortadan kalkan aynı dava nedeniyle, "aklanma hakkı ihlali" noktasından da mahkum edilme tehlikesiyle karşı karşıyadır.." şeklinde sözler ve iddialar dikkate alındığın da;

1-) Bir davada bir avukatın, savunma hakkının kullanılmasına bağılı olarak mahkemeye sunduğı delilden dolayı hakkında inceleme, soruşturma ve kovuşturma yapılması, demokratik hukuk devleti ilkesi çerçevesinde nasıl değerlendirilmektedir? Savunmayı baskı altına almak, korkutmak ve sindirmek için yapıldığı izlenimi veren bu işlem, demokratik hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmakta mıdır?

2) Beraatla sonuçlanmış bir dava dosyasının, Yargıtay aşamasında 8 sene kalması makul ve kabul edilebilir bir durum mudur? Değılse, bunun sebebi nedir? Bu tür sorunların çözümü için ne düşünülmektedir?

3-) Avukatın Beraat Kararının Gerekçesinin "gerçeğın ortaya çıkarılmasını sağlayacak her türlü belge ve bilginin mahkemeye sunulması herkes için bir görevdir." Olduğı dikkate alındığında; savunma görevi yaptığı için, MİT'in şikayetiyle yargılanıp beraat eden avukat Cem Alptekin'in Başsavcılıkça temyiz edilerek Yargıtay'a gönderilen dava dosyasının 8 yıl boyunca

Yargıtay'da bekletilerek zamanaşımına sokulmasının, beraat kararının içeriğiyle bir ilgisi var mıdır?

4-) Anılan Kararın; "Mahkemelerin temel görevi, yapılan yargılamada gerçeği ortaya çıkarmak ve hakkaniyete uygun bir karar vermektir. Gerçeğin ortaya çıkmasını sağlayacak her türlü belge ve bilginin Mahkemeye sunulması herkes için bir görevdir." şeklindeki, hukuk devletinin önünü açan ve yargıyı ayağa kaldıran beraat gerekçesi ile Yargıtay'ca onanıp emsal oluşturma ihtimali karşısında; dava dosyasını 8 yıl gibi bir süre sümen altı ederek (veya daireler arasında gezdirerek), zaman aşımından düşmesini sağlayabilecek bir iradenin (veya müdahalenin) var olup olmadığı hususu konusunda araştırma yapılmış mıdır? Yapılmadı ise neden yapılmamıştır? Araştırma yapılması düşünülmekte midir?

5-) Bu dava ile ilgili olarak AİHM nasıl bir karar vermiştir? Türkiye Cumhuriyeti devletini tazminata mahkum etmiş midir? Tazminata mahkum etmişse; hangi nedenle mahkum etmiştir? Devlet herhangi bir tazminat ödemiş midir? Devlet ödediği tazminatı, sebep olanlara rücuu etmiş midir?

6-) Bu davanın AİHM aşamasında, Devletin mahkûmiyetini önlemek bakımından (aleyhteki emsal kararlar da dikkate alınarak), başvuru avukatla uzlaşma yoluna gidilmesi neden düşünülmemiştir?

7-) Müdahil Avukatının yargılanmasına neden olan ve MİT'in kendi arşivinden alındığını iddia ettiği belgedeki (iki kişinin arasındaki görüşme bant çözümü) suça ilişkin ihbar ve ifşaatların yargıya intikali yerine arşivde saklanmış olması ve yargıya bu konuda yanıtıcı bilgiler verilmiş olması karşısında yargıya intikal ettirmeyen görevliler hakkında, o günden bu güne yasal bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmadı ise nedeni nedir?

CEVAP:

Cem Alptekin isimli vatandaşımızın, aleyhine açılan sözkonusu kamu davasına ilişkin olarak, 6016/03 başvuru numarasıyla 28.11.2002 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvuru, 16.06.2009 tarihinde sonuçlanmıştır.

Sözkonusu başvurudaki tek iddia, yargılamanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. maddesinde öngörülen makul süre şartını aştığı iddiası olup, AİHM, 16.06.2009 tarihli kararda, 10 yıl 11 ay devam eden yargılama sürecinin makul kabul edilemeyeceği gerekçesiyle AİHS'nin 6/1. maddesinin ihlal edildiğine kanaat getirerek, başvuran lehine 7.000 Euro manevi tazminat ve 150 Euro yargılama giderine hükmetmiştir.

Dostane çözüm, tarafların rızalarıyla uygulanabilen bir yöntem olup, sözkonusu başvuruda, AİHM'nin dostane çözüm teklifi, başvuran tarafından reddedilmiştir.

AİHM kararları nedeniyle rücu davalarını Maliye Bakanlığı açmakta ve takip etmekte olup, başvuruda rücu davası açıldığına dair Bakanlığımızda bilgi yoktur.